

PROIECT

DECIZIE
mun. Hîncești

din ___ iunie 2018

nr. 03/_

**Cu privire la activitatea
Direcției Cultură și Turism pentru anul 2017**

În temeiul Legii nr. 436-XVI din 28.12.2006, art.46, privind administrația publică locală, a planului de activitate a CR Hîncești pentru anul 2018 aprobat prin Decizia Consiliului raional nr. 07/26 din 22.12.2017, Consiliul Raional **DECIDE**:

1. Se ia act de Raportul prezentat de șeful Direcției Cultură și Turism dnul Ion TULBU cu privire la activitatea Direcției Cultură și Turism pentru anul 2017 (anexă).
2. Se pune în sarcina Direcției Cultură și Turism Hîncești:
  - Asigurarea funcționării sistemului de management financiar și control în instituțiile din subordine conform Standardelor Naționale de Control Intern în sectorul public.
  - Monitorizarea și coordonarea activității serviciilor prestate de instituțiile din subordinea Direcției Cultură și Turism;
  - Asigurarea instruirii continue și formării cadrelor din Direcția Cultură și Turism Hîncești și instituțiile subordonate.
3. Monitorizarea executării conforme a prezentei decizii se pune în sarcina vicepreședintelui raionului dna Vera PATRAȘCU.

Președintele ședinței

Contrasemnează:

Secretarul

Consiliului raional Hîncești

Elena MORARU TOMA

Inițiat: _____ Ghenadie Buza, președintele raionului
Coordonat: _____ Vera Patrașcu, vicepreședintele raionului
Elaborat: _____ Ion Tulbu, șef Direcția Cultură și Turism.

Avizat: _____ Sergiu Pascal, specialist principal (jurist) Aparatul Președintelui

RAPORTUL
privind activitatea Direcției Cultură și Turism în anul 2017

Cultura face oamenii să se înțeleagă mai bine unul cu celălalt.
Și, dacă ei își înțeleg reciproc mai bine sufletele, este mai ușor să
învingă barierele economice și politice. Mai întâi însă, ei trebuie
să-și dea seama că vecinul lor este, în cele din urmă, asemeni lor,
cu aceleași probleme, cu aceleași întrebări. Paulo Coelho

Sarcinile de bază ale Direcției Cultură și Turism în anul 2017 au fost îndreptate spre realizarea politicilor culturale, care se conțin în Strategia de dezvoltare a culturii „Cultura 2020” :

- Crearea condițiilor optime pentru dezvoltarea creației populare și a meșteșugurilor tradiționale, pentru desfășurarea la nivel a activităților culturale și de agrement.
- Realizarea acțiunilor de conservare și dezvoltare a culturii și artei în teritoriu prin organizarea diverselor activități culturale: festivaluri, concursuri, acțiuni de conservare și valorificare a creațiilor populare, treceri în revistă ale formațiilor artistice de amatori, meșterilor populari.
- Monitorizarea menținerii în bună stare a operelor și monumentelor de artă, cultură și istorie.
- Asigurarea de către Instituțiile de Învățământ artistic complementar a continuității procesului de instruire artistică a muzicienilor, artiștilor plastici, de teatru și coregrafie.
- Sustinerea, coordonarea și stimularea întregului spectru de activități cultural și turistice din raionul Hîncești,
- Realizarea unui mediu informațional competitiv pentru utilizatorii bibliotecilor publice din raion. Dezvoltarea și implementarea serviciilor electronice în biblioteci.
- Implementarea unei politici de formare continuă a personalului din instituțiile subordonate Direcției

Raionul Hîncești dispune de un potențial cultural impunător. Astfel, e de menționat că pe teritoriul raionului activează 47 case și cămine culturale, dintre care 35 sînt instituții – tip, avînd un potențial de 15300 locuri în sălile de spectacole inclusiv 11427 de locuri utilizabile.

De asemenea în raion își desfășoară activitatea 60 biblioteci publice, 3 muzee și 4 instituții de învățământ artistic. În localitățile din raion sînt înregistrate 224 monumente, inclusiv 45 de arhitectură, 97 arhiologie și 82 monumente istorico-patriotice.

Întru întreținerea patrimoniului și buna funcționare a instituțiilor un rol aparte îi revine administrației publice locale. În acest context, merită atenție experiența pozitivă acumulată în primăriile Sărata-Galbenă, Cărpineni, Bujor, Bobeica, Voinescu, Pășcani, Secăreni unde, în ciuda insuficienței cronice de mijloace financiare, s-au găsit, totuși surse pentru activitatea la nivel a instituțiilor de cultură .

Cu toate acestea, marea majoritate a instituțiilor de cultură activează în condiții extrem de dificile, neadecvate cerințelor. Un mare număr de lăcașe culturale se află în stare avariată sau necesită reparație capitală. Printre acestea figurează Casele de cultură Negrea, Cioara, Leușeni, Brateanovca, Mereșeni, Mingir, Fundul-Galbenei, Fîrlădeni, Ciuciuleni.

Actualmente, principalul rol în asigurarea activității caselor de cultură le revin primăriilor locale și respectiv, primarului, deoarece casele de cultuă se află la balanța primăriilor. Dacă Primarul și consiliul sunt receptivi la nevoile culturale ale comunității, atunci și casele de cultură primesc alocații financiare nu doar pentru salarii, cum se constată în majoritatea caselor de cultură, dar și pentru activități culturale.

Conform datelor statistice din 01.01.2018 numărul total de angajați la compartimentul Case și cămine de cultură se clasează în felul următor:

unități – 97 ; persoane - 91;
dintre care femei –32 bărbați - 59;
structurați pe categorii de vârstă: sub 25ani 5; 25– 49 ani: 30;50– 64 ani: 49; 65 peste 7.

Conform studiilor:

- a) superioare – 26
din ele de specialitate –20
- b) medii speciale - 44
din ele de specialitate –32
- c) medii generale - 21

Conform vechimii în muncă:

- până la 3 ani -9
- 3 – 10 ani - 18
- 10 – 15 ani - 18
- 15 – 25 ani - 19
- mai mult de 25 ani – 27

Personalul tehnic :

unități – 60,25
persoane – 61

În anul 2017 la casele și căminele de cultură au fost efectuate lucrări de reparație în sumă de 1328,3 mii lei comparativ cu 520,7 mii lei în 2016. Cele mai impunătoare investiții au fost realizate la casele de cultură din satele Cioara – 765,2, Obileni – 146,3 și casa raională de cultură – 354,4 mii lei. Pentru reabilitarea Caselor și căminelor de cultură conform unui studiu preventiv ar fi necesară în jur de 80-100 mln lei.

Cu toate că starea spațiilor este deplorabilă, casele de cultură rămân singurele localuri, ce pot oferi spațiu necesar pentru activitatea diferitor cercuri, ansambluri, activități culturale, întruniri .

- *Numărul total al formațiilor artistice de amatori – 78 (din alte domenii -13); în ele participanți 1205 (cu 171 partiicipanți).*

din total, cu titlul „model” – 18; în ele participanți 443;

- *Numărul total al formațiilor artistice pentru copii - 49; în ele participanți - 789;*

-Formații artistice ce reprezintă originea etnică preponderent:

- a) moldoveni - 75
- b) ucraineni - 1
- c) bulgari -
- d) ruși - 2
- e) găgăuzi -
- f) romi -
- g) alte etnii -

- *Formații conform genului de activitate:*

- ansambluri folclorice – 28
- ansambluri de muzică și dans popular - 3
- orchestre de muzică populară - 5
- tarafuri – 2
- ansambluri de fluierari –
- ansambluri de dans popular – 10
- teatre populare –
- coruri – 1
- ansambluri vocale – 11
- fanfare – 3
- teatre dramatice – 8

- teatre dramatice – muzicale –
- teatre de satiră și umor - 1
- teatre de păpuși – 1
- ansambluri de muzică ușoară/ansambluri vocal –instrumentale – 2
- ansambluri de dans modern – 2
- ansambluri de dans sportiv – 1
- circuri -
- studiouri artistice –
- alte domenii – 13.

În pofida condițiilor precare de activitate a instituțiilor de cultură în anul 2017 Direcția Cultură și Turism a reușit să organizeze un șir de activități culturale de excepție. Printre acestea se numără:

1. Festivalul –concurs de teatru „ **Rampa teatrală**” ed. II. Festivalul s-a desfășurat în s. Mingir la data de 26 martie 2017. La compartimentul artă dramatică secțiunea grup au participat 12 colective artistice. La compartimentul artă dramatică secțiunea interpretare individuală au evoluat 11 participanți.
2. Festivalul- concurs de câmpie al tradițiilor și obiceiurilor păstorești „ **Miorița** ”, ed. II s-a desfășurat în s. Leușeni la stîna din localitate în data de 06 mai 2017. Festivalul a demarat cu o paradă a colectivelor artistice. La concursul ansambluri folclorice – dans popular au participat 8 colective artistice, la concursul Doina Ciobanului au participat 6 soliști vocaliști. Pentru prima dată s-a inițiat concursul gastronomic la care au participat 4 sate.
3. „ **Trilogia Culturii**” – activitate prilejuită Zilei profesionale a lucrătorului în domeniul culturii care s-a desfășurat în s. Bobeica la data de 21 mai 2017. Pentru merite deosebite în dezvoltarea culturii din raionul Hîncești au fost înmîinate 30 de premii la diferite nominații.
4. Festivalul etnofolcloric „ **Rosalia**” Ediția II s-a desfășurat în s. Secăreni la data de 25.06.2017 în colaborare cu s. Pășcani, Pereni, Cornești. Festivalul a demarat cu parada colectivelor artistice care se deplasau în căruțe amenajate de sărbătoare pe traseul Secăreni, Secărenii –Noi, Cornești . La festival au participat 11 colective artistice.
5. Festivalul Național „ **Cîntecul – bucuria vieții mele**” consacrat interpretei de muzică populară Angela Păduraru, Ed. V s-a desfășurat în s. Nemțeni la data de 17 iunie 2017. La care au participat 13 soliști vocaliști din Republica Moldova care au fost acompaniați de Orchestra „Folclor” al Filarmonicii Naționale de Stat.
6. Festivalul „**Toamna Aurie**” s-a desfășurat în or. Hîncești la data de 09 octombrie 2017. Au participat colective artistice din raion cu diverse programe culturale. Fiecare localitate si-a amenajat expozițiile cu lucrări ale meșterilor populari și cu produse agricole.
7. TVC „ **La taifas pe net**”- concurs de divertisment prilejuit Zilei Internaționale a Tineretului care s-a desfășurat în incinta Casei raionale de cultură Hîncești.La concurs au participat 4 echipe din raionul Hîncești.
8. Festivalul-concurs „ **Pomul de Crăciun – satele adună**”care s-a desfășurat în mun. Hîncești la data de 29 decembrie a demarat cu o frumoasă paradă a colectivelor artistice. Au prezentat tradițiile și obiceiurile de iarnă folosind atributica, vestimentația, personajele mascate respective. După care a fost prezentat un spectacol în scenă cu cele mai frumoase tradiții de iarnă: Uratura tradițională, Malanca, Sorcova, Căprița, Dansul Moșilor....

De asemenea colectivele artistice au participat la mai multe Festivaluri Internaționale:

Ansamblul folcloric „ Pe-un picior de plai” s. Pășcani:

- Spectacol folcloric „ Am venit să colindăm” Filarmonica din Chișinău (13.01.2017)
- Înregistrare la Casa Radio „ Hăi, Hăi” Emisiune pentru copii . Chișinău, Casa Radio (14.01.2017)
- Spectacol „ Hristos a înviat” , Chișinău, Casa Radio (18.04.2017)

- Concertul aniversar de 10 ani al ansamblului folkloric „Romanița”, Filarmonica de Stat din or. Chișinău (24.10.2017)
- „ Copilărie – pădărie” în cadrul spectacolului „ Vremea trece, vremea vine”, or. Chișinău, Palatul Național(12.09. 2017
- Spectacolul Național „ Aprindeți luminile” consacrat nașterii Domnului , Or. Chișinău, Filarmonica de Stat (23.12. 2017)
- Festivalul Internațional „ Prahova iubește Basarabia” , România, Prahova (01-03 septembrie 2017)
- Festivalul Internațional „ Trei inimi românești” , România, Cluj (14 – 16 noiembrie 2017)

Trupa de teatru „Ghiociei”s. Mingir:

- Premiul Mare la Festivalul Internațional de Teatru pentru Tineret „**Radu Stâncă**” Sebeș, România. (16 – 21 mai 2017)
- Premiul Mare la Festivalul Internațional de Teatru „G.V. Bîrlîc”, România, Iași (21-27 august 2017)
- Festivalul Internațional de Teatru „Stage” Cluj-Napoca, România.(18-24 septembrie)
- Premiul Mare Festivalul Internațional de Teatru „Grand Competition”, Iași, România. (02-03 decembrie 2017) Premiul pentru Cea mai bună Scenografie, Premiul pentru cel mai bun rol masculin,feminin, Premiul Mare pentru compartimentul monolog și poezie.
- Premiul I Festivalul Național „Ostende”, Chișinău

Ansamblul de dansuri „ Lăpușnița” din s. Lăpușna :

- Festivalul deliciilor oeno-gastronomice din regiunile cu Indicație Geografică Protejată ale Moldovei, Complexul etnocultural Vatra (26.08.2017)
- Concursul Internațional de Dans Popular „ **Hai la Joc**” or. Chișinău (26.08.2017)
- „ **Festivalul Horelor**” – sărbătoarea dansului popular ,ed. VI, s. Horești, rml Ialoveni (29 octombrie 2017)
- Festivalul Internațional de folclor românesc „**Folclorul unește românii de pretutindeni la Buzău** ” Buzău,România 03-05 Noiembrie 2017

Orchestra de fanfară mun. Hîncești:

- Festivalul republican „**Fanfara fără hotare**” Anenii Noi (04 iunie 2017)

Ansamblul folcloric „ Ucrainca” s. Crasnoarmeiscoe:

- Festivalul Național al tradițiilor și obiceiurilor de nuntă, Strășeni, 27 octombrie 2017
- Festivalul Internațional „ Vidciuite serdțem Ucrainu” Ucraina, Reni, 18 noiembrie 2017

Orchestra de muzică și dans „ Arcușul” Sărata Galbenă:

- Festivalul republican al dobarilor. or Basarabeasca, s. Sadaclia. Premiul III (2017)
- Festivalul Internațional de Folclor din or. Pirot, Serbia (06-11 august 2017)

Ansamblul folcloric „ Flori de lămâită” mun. Hîncești

- „ **Festivalul Horelor**” – sărbătoarea dansului popular , ed. VI, s. Horești, rml Ialoveni (29 octombrie 2017)
- **Premiul I la Expoziția Specializată Internațională „ Tourism. Lesure. Hotels”**, MOLDEXPO, or. Chișinău (aprilie)
- Festivalul Național „ **La poale de codru**” ed. V, Ungheni

În cadrul direcției cultură și turism activează 3 centre de meșteșugărit: Centrul de țesături din s. Bujor, Centrul de confecționare a obiectelor din ceramică și Centrul de confecționare a instrumentelor muzicale. Lucrările acestor meșteri au fost expuse în cadrul al mai multor expoziții, dintre care cea mai prestigioasă fiind participarea la **Expoziția Specializată Internațională „ Tourism. Lesure. Hotels”**, MOLDEXPO, or. Chișinău (aprilie) unde au obținut Premiul I.

De o deosebită popularitate se bucură obiectele tradiționale din lut confecționate de meșterul olar Adrian Onuță din s. Mirești. Centrul de meșteșugărit în cadrul căruia activează a devenit un traseu turistic pentru mai multe delegații din republică cât și din străinătate. Dumnealui devenind un protagonist al promovării acestui rar meșteșug și la emisiunile televizate realizate de posturile de televiziune din republică. Participant la :

- Bîlciul Olarilor, ed. XXIX-a, Nisporeni, s. Iurceni
- Festivalul Național al Prunei, ed II, Nisporeni (24 septembrie 2017)
- Festivalul Național al Strugurelui, ed. V, or. Cimișlia
- Tîrgul Internațional „ La Vatra Olarului”, s. Hoginești, r. Călărași

Anul 2018 în plan cultural a demarat cu concursul organizat pentru tineret „ Dragobetele sărută fetele” la data de 14 februarie, curent, desfășurat în incinta Casei raionale de cultură Hîncești. Grupul țintă au fost tinerii care au participat din întreg raionul.

La data de 18 martie 2018 în incinta Casei raionale cultură Hîncești Direcția cultură și turism a lansat o activitate de debut „ Prosopul- zestrea neamului”. Scopul acestei activități constă în colectarea prosoapelor din fiecare sat al raionului și expunerea lor într-o expoziție de excepție pentru vizitatorii acestui eveniment. Programul sărbătorii a conținut tradiții și obiceiuri autentice legate de prosop, interviuri de la meșterii populari, cîntece și dansuri strămoșești.

La data de 06 mai, curent în satul Leușeni de comun cu primăria și Casa de cultură din s. Leușeni s-a desfășurat Festivalul de cîmpie „ Miorița” ediția III. Festivalul a demarat cu o parada a colectivelor artistice care s-a încununat cu o Horă de sărbătoare. Colectivele participante la festival au prezentat programe inedite de tradiții legate de păstorit și a sărbătorii creștine sf. Gheorghe.

Lansarea unui nou Festival – etnofolcloric „ Bujorel floare de dor, dulce-i pîinea de cuptor” a avut loc în satul Bujor la data de 22 mai, curent. Festivalul a demarat cu o paradă a colectivelor artistice unde au participat două orchestre de fanfară. Festivalul a fost conceput la două secțiuni : activitate artistică și concursul în împletirea colacilor și coptul pîinii. La concursul de panificație au participat meșteri populari din s. Bujor, Mirești, Bălceana și Pervomaisc. Evenimentul respectiv a fost elucidat posturile de televiziune Jurnal TV și PRO TV.

Pentru data de 24 iunie curent, de Ziua Portului Popular se va organiza Festivalul „Rossalia” ed. III, care se va desfășura în satul Pereni, în parteneriat cu primăriile Pașcani și Secăreni.

Participarea colectivelor artistice în 2018 la activități de nivel republican și Internațional:

Festivalul Național „ Tîrgul de Crăciun” or. Chișinău, 14 ianuarie 2018 cu participarea ansamblului folcloric „ Flori de lămăiță” Hîncești, ansamblul folcloric „ Pe-un picior de plai” Pășcani, trupa de teatru „Ghioceii” Mingir, ansamblul folcloric „ Busuioc” Sărata Galbenă.

Festivalul Christmas Village -2018 cu participarea ansamblului folcloric „ Flori de lămăiță” și trupa de teatru „Ghioceii” Mingir.

Festivalul de teatru „ Ostende” or. Chișinău, 17 martie, curent. trupa de teatru „Ghioceii” Mingir - Laureați ai Festivalului, două mențiuni la rol masculin și feminin

Festivalul de satiră și umor în or Cimișlia, s. Batîr, 01 aprilie, curent, trupa de teatru „Ghioceii” Mingir - Trofeul Festivalului și Premiul Cel mai bun spectacol

Ansamblul de dansuri populare „ Lăpușnița” s. Lăpușna

Festivalul „ Stelele Auri” Constanța, România. Locul I

Festivalul „ Călușul Românesc ” Slatina, România. Locul I

Ansamblul folcloric „ Ucrainca” Crasnoarmeiscoe

Festivalul bujorilor „ Tradiții și continuitate la Ucraineni” 12 mai , 2018 , județul Tulcea România

Biblioteci

Bibliotecile publice din raionul Hîncești au misiunea nobilă de-a oferi acces liber, echitabil la informație, educație, idei, opinii, lecturi. Încurajează și susține libertatea de-a cunoaște. Preocuparea - cheie a fost și este asigurarea accesului la colecții prin îmbunătățirea,

perfecționarea, dezvoltarea și implementarea căilor noi, inovative de furnizare și regăsire a informațiilor necesare oamenilor

Rețeaua bibliotecilor publice din raion cuprinde 60 de biblioteci publice, Biblioteca publică raională Î.P.S.Antonie Plămădeală,, fiind Centru metodologic pentru bibliotecile publice din raion.

Programul NOVATECA care se derulează în raion din 2013, are un impact pozitiv, în specil pentru comunitățile rurale, deoarece în bibliotecile incluse în acest proiect s-a observat o schimbare vădită a situației. Bibliotecile au devenit adevărate Centre comunitare puse în slujba utilizatorilor. În rețeaua NOVATECA sunt incluse 50 biblioteci cu un echipament **de 147** de calculatoare în sumă de 1782,4 mii lei, care au fost oferite de Program în calitate de grant.

Bibliotecile sătești prestează în medie 63 de servicii moderne de bibliotecă., în comparație cu 13 servicii , prestate în 2016 .A crescut semnificativ numărul de vizite la bibliotecă, îndeosebi la Biblioteca publică Î.P.S.Antonie Plămădeală., unde odată cu schimbarea sediului bibliotecii în Palatul Princiar Manuc-Bey de la o medie de 9433 vizite în 2016 la circa o medie de 16020 în 2017.

La 16 martie a avut loc evenimentul de lansare a Centrului de Informare al Uniunii Europene datorită căruia Biblioteca Publica Raionala beneficiază de accesul gratuit la platforma digitala a Uniunii Europene, prin intermediul careia pot fi accesate documentele disponibile in peste 50 de limbi de utilizare.

La data de 22 octombrie 2017 , la Biblioteca raională, 26 de copii însoțiți de părinți , au participat la cel mai grandios program de coding din Moldova. Super Coders este o inițiativa Internațională, lansată de Grupul Orange și prezența în 17 state ale lumii.

La 14 iunie 2017 a avut loc deschiderea oficială al Proiectului „Al treilea spațiu al comunității,, unde cetățenii orașului Hîncești la filiala de carte romînească „N.M.Spătaru” a bibliotecii Publice Raionale „A.Plămădeală; au posibilitatea se se întrunească într-un spațiu confortabil mobilat din proiectul nominalizat.

Un alt proiect mare finanțat de Programul NOVATECA la care a aderat și Biblioteca Publică Raională este: „Descoperim localitatea prin Qrcod,,. Acest proiect permite ca utilizatorii din bibliotecă să facă cunoștință cu potențialul turistic din raion prin mediul virtual, pentru 5 obiective turistice: Palatul Princiar Manuc- Bey, Castelul de vînătoare, Muzeul de istorie și etnografie din Ciuciuleni, Curtea domnească din s. Lăpușna, Mănăstirea Negrea.

Resursele umane determină nivelul de dezvoltare a domeniului. În bibliotecile publice din raionul Hîncești sunt încadrați 69 bibliotecari din care:

- cu studii superioare – 20 bibliotecari, *inclusiv de specialitate – 7 bibliotecari*
- cu studii medii – 49 bibliotecari, *inclusiv de specialitate – 18 bibliotecari*

Dețin categorii de calificare – 28 bibliotecari

- *Categoria II – 20 bibliotecari*
- *Categoria I – 8 bibliotecari.*

Timpul mediu de funcționare pe săptămână este următorul:

- 36 biblioteci – 40 de ore pe săptămână;
- 9 biblioteci – 30 de ore pe săptămână;
- 9 biblioteci – 20 de ore pe săptămână;
- 3 bibliotecă– 10 de ore pe săptămână;

- 3 biblioteci – 50 de ore pe săptămână.

- **Dezvoltarea colecțiilor**

Conform datelor statistice la 1 ianuarie 2018 colecțiile bibliotecilor publice constituie 490849 exemplare, inclusiv 345990 ex. în limba română.

Numărul total de achiziții în 2017 a fost – 7251 exemplare, cu 1651 exemplare mai mult decât în 2016 ceea ce constituie 0,06 cărți per capita în timp ce UNESCO recomandă că rata optimă de achiziție per capita este de 0,25 unități. Potrivit statisticii pentru anul 2017, înnoirea colecțiilor bibliotecilor publice din raionul Hâncești ar avea loc o dată la 67,6 ani, norma europeană fiind de o dată la 7 ani. Rata medie de înnoire a fondului de carte se calculează conform următoarei formule:

Numărul de volume aflate în stoc la finele anului de referință împărțit la numărul de volume achiziționate în anul referință.

- **Utilizatorii**

În anul 2017 de serviciile bibliotecilor publice au beneficiat **20614** utilizatori, sau, **18 %** din numărul total de populație frecventează regulat biblioteca publică, inclusiv **11 %** din numărul utilizatorilor sunt copii până la **16** ani.

În anul 2017 au fost înregistrate 257938 vizite, dintre care copii până la 16 ani – 194114. Vizitele și utilizatorii au crescut în comparație cu ceilalți ani grație proiectului Novateca care a echipat bibliotecile cu calculatoare și tehnică modernă.

În anul 2017 au fost consultate 221453 documente, dintre care 142783 exemplare de către copii până la 16 ani.

Serviciile publice – componenta de bază a activității bibliotecilor

Serviciile moderne oferite de către bibliotecile publice sunt concepute ca un set de activități, servicii, programe relevante în curs de desfășurare pentru a satisface necesitățile membrilor comunității.

Ele pot fi:

- digitale (*utilizarea calculatorului, utilizarea serviciilor vânzare-cumpărare online*)
– 51 biblioteci
- de dezvoltare personală (*adoptarea unui stil sănătos de viață, ținută și discurs public, etc.*)
– 42 biblioteci
- de angajare în câmpul muncii (*căutarea ofertelor de munca, elaborarea unui CV, cunoașterea prevederilor codului muncii*) – 2 biblioteci
- de comunicare și lingvistice (*vorbire corectă, învățarea limbilor străine, comunicarea online*) – 9 biblioteci
- de cultura informației (*criterii de selectare a informației calitative, utilizarea corectă a ei și etica informației*) – 38 biblioteci
- **Activitatea culturală.**
A devenit o frumoasă tradiție ca anual în luna februarie în incinta bibliotecii raionale „ÎPS Antonie Plămădeală,, Hîncești să fie organizat Concursul Raional al Declamatorului. În acest an sa desfășurat ediția X-a, consacrată poetului Vasile Alecsandri, cu ocazia a 200 de ani de la naștere.
- *Un concurs de prestigiu la care participă bibliotecile publice din raion este Concursul Republican „La Izvoarele Înțelepciunii”, care în acest an a ajuns la ediția a 28-a .*
- *Biblioteca raională a organizat un șir de întâlniri scriitorii: Mircea Ciobanu, Tituș Știrbu, Diana Sava-Dărănuță, Igori Volnițchi, Vlad Zbîrciu, Arcadie Siceveanu ș.a.*

Înstituțiile de învățământ artistic cuprind o rețea de 4 instituții cu un potențial de 46 profesori inclusiv, 19 profesori cu grad didactic II, și un contingent de 509 elevi. În 2017 au

absolvit ÎA 41 elevi. Datorită investițiilor în învățământul artistic au fost reparate capital pe parcursul ultimilor ani școlile de artă din Hîncești, Sărata-Galbenă, Cărpineni, și astăzi cu mîndrie putem afirma că avem instituții de învățămînt artistic care pot servi drept model pentru întreaga republică nu doar ca aspect ci și ca calitate a serviciilor prestate. Drept confirmare servesc rezultatele obținute la concursurile la care participă elevii acestor instituții;

- **Festivalul Regional** al orchestrelor de muzică populară a școlilor de Arte în memoria rapsodului Vasile Meșcoi, ediția I or. Leova, au participat orchestrele din școlile: Hîncești, Sărata-Galbenă și Cărpineni, menționați cu diplome de merit și premii bănești.

- Concursul Național „**Tinere Talente**” ed. 2017 Chișinău. 13 participanți din școlile: Hîncești, S.Galbenă, și Cărpineni, la compartimentele: muzică, arta vizuală și arta teatrală. Premiul I-4; Premiul II-2; Premiul III-2 și 5 premii de participare.
- Concursul Național al tinerilor interpreți la instrumente aerofone, „**Trompeta de aur**” or. Cantemir. 4 concurenți 1 premiu I și 3 mențiuni.
- Concursul Național „**Zlata Tcaci**” or. Chișinău. 1 concurent-Școala de Arte S.Galbenă, menționat cu diplomă de gr. I
- Concursului Național „**Tinere Talente**” Ediția 2018, la nominația colective artistice, au participat 3 orchestre de instrumente populare: „Stejăreii” -Sărata-Galbenă; „Mugurașii” - Cărpineni și „Cimbrisor” Hîncești : două diplome de grad. III și mențiune.

O problemă aparte există la Școala de muzică din s. Lăpușna, care necesită reparație capitală. În bugetul pentru 2018 sunt prevăzute mijlance financiare (400,0 mii lei) pentru reparația acoperișului și sperăm că pe parcursul următorilor ani problema va fi rezolvată complet.

Patrimoniul cultural - istoric al raionului îl constituie cele 224 monumente înregistrate în Registrul monumentelor de importanță națională și locală din raionul Hîncești. Cu regret, și în privința lor persistă numeroase probleme. Monumentele de arheologie (așa-zisele movile, gorgane sau tumuluirii), în fond sînt distruse atît de cataclisme naturale (ploi, alunecări de teren etc.), cît și prin intervenția omului, (sînt supuse aratului și plantate cu culturi agricole). Majoritatea monumentelor aheologice nu sînt dotate cu salvconductele respective. Starea monumentelor istorico - patriotice e mai mult sau mai puțin satisfăcătoare deoarece anual, în ajunul sărbătorii de 9 Mai ele suportă reparații cosmetice.

Cele trei muzee, care activează în cadrul raionului au la activul lor în anul 2017 și prima jumătate 2018 următorii indicatori :

- Număr total de vizitatori- 3996
- Dezvoltarea colecțiilor de patrimoniu - 814 piese.
- Punerea în valoare a patrimoniului - 52 evenimente raionale și locale
- Activități cu publicul (lecții, discuții, comunicări) – 98 activități
- Promovarea instituțiilor muzeistice în mass-media- 12 interviuri TV, 7 publicații în ziarul raional.

A fost finalizată reparația și reutilizarea cu inventar nou a Muzeului ținutului natal Mingir, fiind complet asimilate 96.000 lei. A fost pregătită pentru deschidere și pentru ghidage încă o sală cu exponate autentice privind istoricul satului. Directorul muzeului este participantă a Proiectului Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală „Șezătoarea basarabeană,, care are ca scop replicarea, păstrarea și valorificarea portului popular autentic din localitățile respective. Cinci obiecte turistice: Conacul Manuc-Bei, Castelul de vînătoare din cadrul complexului muzeistic, Mănăstirea Negrea, Muzeul de istorie și etnografie Ciuciuleni și localitatea Lăpușna se promovează prin intermediul miniproiectului „ Descoperim localitatea prin QR cod,, din cadrul Bibliotecii raionale „Antonie Plămădeală,,

În anul de referință, de comun cu Consiliul Raional, Muzeul de Istorie și Etnografie Ciuciuleni și Muzeul Mingir au participat cu un pavilion comun la Expoziția internațională specializată Tourism. Leisure. Hotels., de la care au revenit cu Diplomă de gradul I.

Bugetul Direcției, inclusiv întreținerea instituțiilor din subordine, pentru anul 2017 a fost aprobat în sumă de 11209,1 mii lei, precizat-11494,5 mii lei. A fost executat în sumă de 10701,5 mii lei, sau în proporție de 93,1%. Inventarierea patrimoniului instituțiilor din gestiune sa desfășurat în perioada 01 noiembrie - 15 decembrie conform ordinului DCT nr.75 din 01.11.2017. În cadrul inventarierii devieri sau încălcări de la cadrul legal privind gestionarea patrimoniului public din subordine nu au fost depistate.

În anul de referință indicatorii de bază au fost îndepliniți, deși mijloacele preconizate pentru realizarea indicatorilor nu au fost executate sută la sută, concluzia fiind, că rezervele de care dispune DCT nu sunt epuizate pe deplin.

Ex. Ion Tulbu, șef Direcția Cultură și Turism